

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 2022-04-12

Mål nr

B 1697-21

PARTER

Klagande

Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

Motpart

Mohamad Muslem, 19860106-1214

Soldalavägen 9-5

231 91 Trelleborg

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Sara Strömvall

Advokatfirman Johan Länström AB

Nygatan 56

231 44 Trelleborg

SAKEN

Sexuellt ofredande

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten över Skåne och Blekinges dom 2021-02-18 i mål B 2088-20

Hovrättens dom

se Bilaga

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

Sara Strömvall ska få ersättning av allmänna medel för försvaret av Mohamad Muslem i Högsta domstolen med 27 061 kr. Av beloppet avser 10 094 kr arbete, 6 930 kr tidspillan, 4 625 kr utlägg och 5 412 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

Riksåklagaren har yrkat att Mohamad Muslem ska dömas till fängelse.

Mohamad Muslem har motsatt sig riksåklagarens yrkande och för egen del yrkat att Högsta domstolen ska ogilla åtalet.

Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd endast beträffande riksåklagarens överklagande. Eftersom Högsta domstolen inte har meddelat prövningstillstånd beträffande Mohamad Muslems överklagande står hovrättens avgörande i de delarna fast.

DOMSKÄL**Bakgrund**

1. Mohamad Muslem har gjort sig skyldig till sexuellt ofredande. Han har, genom att lägga sin hand på Elin Lundbergs lår och föra den till hennes

underliv, lägga sin hand på hennes bröst, kyssa henne i ansiktet och göra uttalanden av sexuell karaktär, ofredat Elin Lundberg på ett sätt som var ägnat att kränka hennes sexuella integritet. Gärningen begicks vid midnatt mellan den 24 och 25 augusti 2019 på Hyllie station i Malmö. Elin Lundberg var vid tillfället 15 år.

2. Tingsrätten ansåg att straffvärdet motsvarade två månaders fängelse och fann, med beaktande av både brottslighetens art och Mohamad Muslems tidigare brottslighet, att det fanns tillräckligt starka skäl att döma honom till fängelse i enlighet med straffvärdet.

3. Hovrätten har funnit att straffvärdet inte överstiger en månads fängelse, att Mohamad Muslems tidigare brottslighet inte talar för fängelse och att det saknas skäl att välja en sådan påföljd med hänvisning till brottets art. Hovrätten har bestämt påföljden till villkorlig dom och 90 dagsböter.

Sexuellt ofredande

4. Den som blottar sig för någon annan på ett sätt som är ägnat att väcka obehag eller annars genom ord eller handlande ofredar en person på ett sätt som är ägnat att kränka personens sexuella integritet, döms för sexuellt ofredande. Straffskalan är böter eller fängelse i högst två år. (Se 6 kap. 10 § brottsbalken; jfr dock regeringens förslag till ändringar i lagrådsremissen Skärpt syn på våldtäkt och andra sexuella kränkningar, beslutad den 24 februari 2022.)

5. Bedömningen av om en gärning har varit ägnad att kränka den sexuella integriteten ska göras objektivt utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Av betydelse vid den bedömningen är exempelvis vad för typ av handlande det är fråga om, vem som företar handlingen, mot vem den riktas samt i vilken miljö och i vilket sammanhang som gärningen sker. (Se t.ex. ”Den oönskade beröringen” NJA 2018 s. 443 p. 10–13.)

Påföljdsbestämningen i detta fall

6. Straffvärdet för den gärning Mohamad Muslem har gjort sig skyldig till motsvarar en månads fängelse och är därmed inte så högt att det bryter den grundläggande presumptionen mot att döma till fängelse. Avgörande för om påföljden ska bli fängelse är därför om en sådan påföljd krävs med hänsyn till brottslighetens art sammantaget med dess straffvärde (se ”Oaktsamhet och art” NJA 2021 s. 536 p. 11).

7. Varken i förarbetena eller i Högsta domstolens praxis finns några uttalanden om att sexuellt ofredande är brottslighet av sådan art att det finns anledning till särbehandling vid påföljdsvalet. Högsta domstolen har uttalat att utrymmet för att genom rättsutveckling i praxis särbehandla ytterligare brotts typer med hänvisning till deras art är begränsat. Om en sådan särbehandling övervägs, ska beaktas bl.a. om det finns ett särskilt behov av normbildning som den aktuella brottstypen kan föranleda. Brotstypen är dock inte ensamt avgörande; en individualiserad bedömning ska göras av hur starkt brottslighetens art talar för fängelse i det enskilda fallet. (Se ”Oaktsamhet och art” p. 13.)

8. Sexuellt ofredande omfattar en mängd situationer där allvaret i kränkningen av den sexuella integriteten kan vara mycket olika. Det gäller även när gärningen har bestått i ett handgripligt antastande av ett barn som har fyllt 15, men inte 18 år. Det är därför inte motiverat att, oavsett vilket straffvärde brottet har, bedöma sexuella ofredanden som brott av sådan art att fängelse normalt ska dömas ut.

9. Högsta domstolen delar hovrättens bedömning att straffvärdet motsvarar en månads fängelse och att påföljden bör bestämmas till villkorlig

dom i förening med ett kännbart bötesstraff. Hovrättens domslut ska således fastställas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Johnny Herre, Agneta Bäcklund, Stefan Johansson (referent), Cecilia Renfors och Johan Danelius
Föredragande har varit justitiesekreteraren Karin Lambertz